

## DN HJØRRING

Formand: Jørgen Jørgensen, Fresiavej 17, 9800 Hjørring  
Telefon: 98 92 42 43, e-mail: hjoerring@dn.dk



Hjørring, d. 20. nov. 2016

Til Hjørring kommune

### **Kommentar fra Danmarks Naturfredningsforening til VVM-redegørelse for ændringer i drift, Danish Salmon, Hirtshals**

VVM-redegørelsen for ændringer i driften af det saltvandsbaserede dambrug Danish Salmon, 9850 Hirtshals er i offentlig høring indtil 20.11.2016.

Der søges om en permanent, årlig udledning af 45 tons kvælstof, 3,9 tons fosfor og 58 tons organisk materiale (BI5). Danmarks Naturfredningsforening mener som udgangspunkt, at der ikke kan gives tilladelse til en yderligere belastning med næringsstoffer i Vandopland 1.1, Nordlige Kattegat og Skagerrak. Dette synspunkt begrundes vi med indholdet i Vandområdeplan 2015-2021 og Lov om Vandplanlægning, som tydeligvis angiver, at en opfyldelse af de konkrete miljømål for vandområdet – bl.a. en reduktion af tilførslen af næringsstoffer – ikke er forenelig med en tilladelse til øget udledning af kvælstof.

#### **Forhistorien**

I 2009 søgte og fik en investorgruppe miljøgodkendelse af et landbaseret saltvandsdambrug i Hirtshals. Dette projekt skulle producere 2.800 tons fisk om året ved en udledning af 87 t BI5, 111 t kvælstof og 7,3 t fosfor. Denne tilladelse samt den tilhørende VVM-redegørelse blev påklaget af Danmarks Naturfredningsforening til Natur- og miljøklagenævnet, som traf sin første afgørelse i 2010. Nævnet ophævede og hjemviste i første omgang Hjørring kommunes tilladelse på grund af de planmæssige forhold, idet ”planforslagene ikke er tilvejebragt i overensstemmelse med planlovens regler om kommuneplanlægning” (J.nr. NKN-33-03388 af 24. juni 2010). Både kommune og klager ønskede dog en principafgørelse af de miljømæssige aspekter af sagen, og Natur- og Miljøklagenævnet indvilligede i at fortsætte sagsbehandlingen og tilvejebringe en principiel afgørelse. Denne faldt i 2012 (J.nr.: NMK-10-00169 af 21. februar 2012, tidl. MKN-100-00550), hvor Hjørring Kommunes afgørelse af 21. april 2009 om miljøgodkendelse af landbaseret saltvandsdambrug bliver ophævet. Afgørelsen fra Natur- og miljøklagenævnet lagde bl.a. vægt på

- at der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at foretage sikre konklusioner om bedste, tilgængelige teknik for det pågældende anlæg, ligesom der ikke er tilstrækkeligt grundlag for at anse de godkendte teknikker for umiddelbart anvendelige på et landbaseret saltvandsdambrug,
- at der ikke i miljøgodkendelsen – eller VVM-redegørelsen er foretaget en vurdering af, hvorvidt den samlede udledningsmængde af næringsstoffer samt medicin og hjælpestoffer fra dambruget kan påvirke habitatområdet Knudegrund (det nærmeste Natura2000-område) væsentligt,

- at samtlige beregninger i afgørelsen, hvor vandmængden indgår som parameter, er behæftet med væsentlig usikkerhed, herunder beregningerne af koncentrationer af næringsstoffer samt medicin og hjælpestoffer.
- Endelig bemærkede Natur- og Miljøklagenævnet, at en forventet årlig udledning fra dambruget på 111 tons TN og 7,3 tons TP medfører en betydelig forøgelse i belastningen af Skagerrak med næringsstoffer fra punktkilder.

I 2012 søgte og fik virksomheden Danish Salmon miljøgodkendelse til et landbaseret saltvandsdambrug, som ved hjælp af den nyeste teknologi skulle producere 2.000 tons ørred om året uden nogen form for udledning af næringsstoffer i Nordsøen. I miljøgodkendelsen hedder det bl.a.:

*”Virksomhedens aktiviteter omfatter produktion af 2000 t/år laksørreder (Regnbueørred, *Oncorhynchus mykiss*) i op til 4 kg størrelse, i et fuldt recirkuleret anlæg med omfattende rensning af vandet, før udledning til nedsivning. Virksomheden benytter højteknologisk rensning med mikrosigter, fastmedie-biofiltre med iltning og returskyl, slamfældning, kemisk fosforfældning og denitrifikationsfiltre med kulstoftilførsel.”*

Efter at virksomheden gik i drift, viste det sig efter et stykke tid, at den var ude af stand til at overholde de opstillede vilkår i miljøgodkendelsen. Nogle af renseprocesserne gav ophav til omfattende lugtgener i Hirtshals by sommeren 2014, og nedsivning af de resterende næringsstoffer viste sig at være umulig på grund af de geologiske forhold. I den forbindelse søgte og fik virksomheden en midlertidig tilladelse løbende til 19. oktober 2015 til afledning af op til 120 m<sup>3</sup>/time  $\approx$  1.051.200 m<sup>3</sup>/år til udløbsledning til kommunens spildevandsledning. Det indebærer en udledning på mindst 30 tons N og 1,3 tons P om året. Denne tilladelse er senere blevet forlænget.

### **Vandplanerne**

Virksomheden udleder til hovedvandopland 1.1 Skagerrak og Nordlige Kattegat. I juni 2016 blev de nu gældende vandområdeplaner offentliggjort. Hjørring Kommune og farvandet omkring kommunens kyststrækning, er omfattet af vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Jylland og Fyn.

I vandområdeplanens bilag 1: ”Kystvandenes belastning og indsatsbehov” er der opgjort hvor meget tilførslen af kvælstof (N) skal reduceres i hvert enkelt vandområde. Ligeledes er det noteret hvorledes denne reduktion forventes realiseret.

Vandområdet ud for Hirtshals er en del af vandområde 221 Åbne vandområder gruppe 1 – Skagerrak og Vesterhavet. For dette vandområde er målsætningen at reducere tilførslen af kvælstof, så der i år 2021 tilføres 186,3 tons-N mindre end nu. Tabellen nedenfor viser, hvilke indsatser der skal gennemføres for at opnå reduktionen:

Hovedvandopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak <i>Vandområde Skagerrak og Vesterhavet</i>	
	<i>Tons/år</i>
Vådområder	0
Lavbundsprojekter	0,2
Minivådområder	1,2
Skovrejsning	0,2
Miljøfokus områder	21,5
Målrettet regulering (Landbrug)	123,7
Spildevand	0,2
<b>Samlet effekt af indsats</b>	<b>147,6</b>

Det betyder altså, at der inden år 2021 skal gennemføres reduktion af kvælstoftilførslen pr. år på 147,6 tons N. Man mangler fortsat at finde indsatser for 38,7 tons N, og denne reduktion har man udskudt til realisering i årene efter 2021.

**Der er altså ikke mulighed for merudledning i Vandplanen.** Såfremt Hjørring Kommune ønsker at give tilladelse til en merudledning, skal den mængde der merudledes modsvares af en reduktion med en tilsvarende mængde et andet sted. Dette kan f.eks. opnås ved at gennemføre yderligere indsatser i oplandet til vandområdet.

Danish Salmon A/S har i VVM-redegørelsen (Tabel 6-2) opgjort et behov for at udlede 45 tons-N pr. år. Der skal derfor gennemføres indsatser som tilsvarende forventes at fjerne 45 tons-N/år.

### **Knudegrund**

Vi skrev i vores klage over VVM-redegørelsen for det tidligere projekt i 2009: ”Det er DN’s opfattelse, at dambrugets udledning af 111 tons kvælstof og 7,3 tons fosfor til havet ud for Hirtshals årligt vil betyde en helt uacceptabel ekstra eutrofieringsbelastning. Det er i strid med vandrammedirektivets ikke-forringelses-forpligtelse og vil forværre forholdene på Knudegrund i strid med habitatdirektivet.”

Selvom vi nu er nede på 45 tons N i stedet og 3,9 tons fosfor og 58 tons organisk materiale, så mener vi stadig argumentet holder.

### **BAT**

Vi skrev i 2009 at det godkendte anlæg ikke kunne anses som BAT for den godkendte produktion. Til produktion af regnbueørred var et Model 3 ferskvandsbrug klart miljømæssigt overlegent. Den langsigtede plan for virksomheden var at kunne producere saltvandsarter med samme teknologi og det er forståeligt, men det kræver at teknologien bliver dokumenteret som driftssikker. Hele forløbet siden 2012 har indtil nu vist, at virksomheden ikke har været fagligt eller planmæssigt (m.h.t forundersøgelse af nedsivningsforholdene) klædt ordentligt på til at starte egentlig produktion. En videreudvikling på det eksisterende anlæg må derfor foregå i en stærkt nedskalaret forsøgsopstilling og ikke i en fuld produktion. Det var også hvad NMKN konkluderede i 2012.

Den spildevandsrensning, som skulle sikre en 0-udledning, indebar nedsivning, som virksomheden alligevel ikke kunne foretage på det planlagte, men tilsyneladende ikke forundersøgte sted med betydelige udledninger til havmiljøet til følge. Der har siden været fuldstændig

tavshed om nedsivningsløsningen selvom det ligger lige for at søge den løsning et andet sted, også selvom det kræver en spildevandsledning fra virksomheden.

NMKN skrev også i 2012: "Der findes dermed mindst to andre potentielle kilder til udledning af medicin og hjælpestoffer til Skagerrak.

Natur- og Miljøklagenævnet bemærker endvidere, at det heller ikke fremgår af det foreliggende materiale, at Hjørring Kommune har undersøgt baggrundskoncentrationerne af medicin og hjælpe-stoffer i spildevandsledningen fra Hirtshals Renseanlæg."

Disse forhold ser stadig ud til at være gældende.

### **Konklusion**

Danmarks Naturfredningsforening finder med udgangspunkt i den aktuelle VVM redegørelse, og den tidligere truffne afgørelse i Natur- og Miljøklagenævnet ikke at der er grundlag for, at der kan udstedes miljøgodkendelse til et produktionsanlæg som det ansøgte fra Danish Salmon.

NMKN konkluderede i 2012 i sin afgørelse om det forrige projekt:

*"Ved administration af godkendelsesordningen i forhold til dambrug har Natur- og Miljøklagenævnet i praksis anerkendt, at afprøvning af nye anlægstyper og teknologier kan ske inden for rammerne af en forsøgsordning. Nævnet lægger i forbindelse med forsøgsprojekter vægt på, at godkendelse sker under fastsættelse af skærpede vilkår, herunder at godkendelsen tidsbegrænses, se hertil Miljøklagenævnets afgørelse af 11. november 1999 om Døstrup Dambrug (J.nr. 13/162-32).*

*Såfremt Nordsøen Forskerpark ønsker at indgive en fornyet ansøgning om godkendelse af et landbaseret saltvandsdambrug under anvendelse af uafprøvede teknologier, finder Natur- og Miljøklagenævnet, at dette bør ske inden for rammerne af en forsøgsordning."*

Vi tænker at dette også er situationen i dag - nu understøttet af de seneste års erfaringer, hvor alle gode hensigter er kuldsejlet. Der bør derfor ikke godkendes andet end et forsøgsanlæg til afprøvning af ønskede teknologier og med dertil hørende.

Men vi må omvendt erkende, at vi nok står overfor et klassisk dilemma. Set i forhold til traditionelt hav dambrug er Danish Salmon' projekt naturligvis langt at foretrække. Men hvis det virkelig skal pege fremad, så bør det sikres, at der til stadighed udvikles forbedrede renseteknologier med sigte på at nå målsætningen om 0-udledning.

Det faktum, at anlægget allerede er realiseret med den ovenfor skitserede forhistorie, medfører imidlertid risiko for tab af allerede opnået viden om produktion af landbaseret saltvandsfisk. Set i lyset af de store miljømæssige problemer, der er forbundet med traditionel havdambrug samt behovet for opdræt af konsumfisk, erkender vi i Danmarks Naturfredningsforening, at der er behov for nytænkning på dette område.

Danmarks Naturfredningsforening ser derfor gerne, at VVM redegørelsen danner grundlag for at videreføre det realiserede anlæg til produktion af op til 2.000 fisk/år, når man på baggrund

af en væsentligt mindre forsøgsproduktion har udviklet og dokumenteret opdræts- og renseteknologier med sigte på 0-udledning af næringsstoffer og medicinrester.

Med venlig hilsen

Jørgen Jørgensen, fmd. DN Hjørring

Henning Mørk Jørgensen, marinbiolog, DN's sekretariat